לקמן נד:, 3: [מוספ׳
פ״ה], ג: [גיר׳ הערוך
קרסטל וכן אימא ברי״ף],
ד) [ברית מב: וש״נן, ה) וחולין עו:], ו) [תוספת׳ פ״הן, ז) ופי׳ לשון של זהורית פ"ה], ז) [פי נשון של זהורית שחולין לסוס משום נוי ערוך], ה) [לעיל יא:], ע) [גיר' הערוך בערך קש ובקשקשין], י) לקמן סד:, ל) ע" ברש"י חולין מה:, () [ובחולין עו: חופן מה:, ט [וכחופן טו: פרש"י על שם אריוך מלך אלסר כמ"ש מוס' כאן ובמנחות לה: פרש"י כמו גור ארי יהודה ולהכי קרי לשמואל אריין דקי"ל הלכמא כשמואל בדינא ובקדושין לט. לא פרש"י בדינה ונקונים ן כני ביי ביי כלוס] ומ"כ טעם אחר דאריוך כנוטן זמיינ סעם ממור דמניקן מלך היינו דהלכה כוומיה בדינא כמו דינא דמלכות׳ אלסר נוטריקון אל אסר כלומר מנסר נוסר קון מרוסר כטונה חוץ מלענין איסור׳ דאין הלי כומי׳ אלא כרב, מ) [נד: ד״ה כדאמרן], נ) [חולין מ״ב. וע״ש במוס׳ ד״ה ניקב וחוס׳ נד. ד״ה ואלו כשרות כולהו ,[:מיכי וקל"ע], ס) [לעיל מג:], ע) ל"ל בתרא ד' קנד:, פ) [ל"ל ביו"ט. דבש חמר], ל) ל"ל אפשר, ק) [בכורות מט:], מט

מוסף תוספות

א. דלא גלי מאתמול שיהא צריכה לכך שיהא לה למלבוש. רש"י לקמן נד: ב. או לחינגא. הנהות אשרי. ג. כדתנן. מוס׳ הלח״ט. ג. כדתנן. אסורין איסור ד. ואין אסורין איסור הנאה. מוס׳ הלח״ט. ה. בתוכן יין. תוס׳ הרא״ש. מרישא . סיפא שמעינן ליה. תוס' הרח"ש. ו. נמי. עוסי הומים. ח. גופא. ריטנ״א, ט. ליתני חמור יוצא במרדעת ותו לא. תוס׳ הרא״ש. י. כדתנן ונמשכין בשיר. תוס' הרא"ש, יא. כדפרישית לרשות הרבים (ע" תוד"ה והל שקשורה). תוס' הלל"ש. יב. אלא ודאי לא שייך האי טעמא אלא רואי כשמוליכה לרשות הרבים. תוס׳ הרא״ש, יג. דכל שאסרו חכמים לצאת בו ברשות הרבים אסור לצאת בו לחצר. מוס׳ סרט״ש. יד. ולא איפריק סימן כ'. 10. משנה יתירא וכו^י דקתני ולא בטרסקל הרבים. הרא"ש. זוו למידק. תוס׳

רבינו חננאל

מע"ש, וקיי"ל כוותיה, ומתניתא מסייעא ליה. **נתינת** מרדעת ע"ג חמור [בשבת] דברי הכל מותר לדחות צער בהמה. לתלות ברצמל רפיה משוח חטונג קרצטל בפיה משום תענוג הוא, ור' יוחנן ושמואל אסרי וכן הלכה. והני מילי בבהמות גדולות דמשום תענוג, אבל קטנים רמשום צערא הוא. ברה״ר אסורין לצאת הסייחין בקרצטלין שבפיהם אבל בחצר שרי. מסורכו, פי׳ חגורו. תניא יוצא אדם באגד שעל גבי (בהמה) [המכה] ובקשישין.

גב" מתניחין נמי דיקא. לקמן בהאי פירקא: אף באוכף. דאיהו נמי מהני לחממה: וכלבד שלה יקשור לו מסריכן. פייטר"ל דמיחזי כמי שרולה להטעינו משוי: רלועה מחת זנבו. פושל"א שנותנים שם שלא תרד האוכף והמשוי על נוארה כשהיא יורדת לעמק והמסרך שלא

> לנאת לרה"ר אלא בחזר ומפני הזינה: ה"ג אמר ליה מוסר א"ל וכי מה בין וה לחוכף חישמיק חימיביה כו'. כסבור הא דאישתיה משום דלא אשגח ביה דסבר אוכף נמי שרי ואותיביה מברייתא דאסור ליטלה והשתא ליטול אמרת לא להניח מיבעיא דדמי כאילו לריך להטעינה משוי: כרביה. רב: טרסקל. סל מלא שעורים תולין לה בצוארה ופיה נתון לתוכו ואוכלת ותענוג בעלמא הוא שלא תטרח לשוח לוארה לארץ: לער. של לינה: מרדעת מותר. דלערא היא הלכך אורחה בהכי ולאו משוי הוא: לשמעתא דרב. דשרי בטרסקל: אבא. ס חברי כמו אברך אבא למלכא (בראשית מא): שמואל קרי אריוך על שם שהיה בקי בדינין ושופט כמלך השופט על הארץ. לשון ריכא טמלך (ב"ב דף ד.): והא רב נמי אמרה. דכיון דשרי בטרסקל כ"ש מרדעת: מחי שנה מחוכף. שחקור ליטול וכ"ש להניחו: דנפיל ממילא. כדקתני מוליכו ומביאו לחצר והוא נופל מאליו: כאן לחממה. מרדעת לריך לחממה ומותר משום לער דלינה אבל נטילת אוכף אינו אלא שילטנן שנתחממה ע"י משאוי שנשחה מבעוד יום וחי לח שקיל ליה לא איכפת לן שהרי הוא ילטון מאליו דאמרי אינשי וכו': בונב שועל. שתולין לו בין עיניו שלא ישלוט בו עין: זהרורים. לנוי: בכים שלו. שתולין לו באמתו לקבל זוב ולבדוק מנין ראיותיו שאינו תכשיט לו: בכים שבדדיהן. לקבל חלב הנוטף. אי נמי שלא ישרטו דדיהן על הקולים שהיו דדיהן גסין: נחסום שבפיה. שחוסמין אותה שלא תרעה בשדות אחרים וכשמגיעין למקום מרעיתם נוטלין אותה הימנה: בסנדל שברגליה. שעושין לה סנדל של מתכת שלא יזיקוה האבנים: קמיע. כתב לרפואת חולי: מומחה. שריפה כבר ג׳ פעמים: ווה חומר בבהמה מבאדם. קס"ד השתא דאקמיע קאי דאמרינן לקמן בפרק במה אשה יוצאה (ד' סא.) שהאדם יולא בקמיע מומחה. וכל הני דקתני לא תצא הנך דלאו שמירת גופה הוא אלא משאוי וסנדל משום דדילמא מישתליף ואתי לאתויי: אגד שעל גבי המכה. ליכא למימר חתי לחתויי: קשישין שעל השבר. בהמה שנשבר בה עלם עושין לה דפין מכאן ומכאן וקושרים אותן שם והן מעמידין העלם שלא ינוד אנה ואנה עד שמתחבר: ובשליה המדולדלת בה. שילתה מקלתה: ופוקקין לה זוג. אבל כשאינו פקוק אפי׳ בחלר לא תנא מפני שהעינבל שבתוכה מקשקש ומוליד קול לכך פוקק בלמר

או במוכין שלא יקשקש העינבל שבתוכה: זוג. אישקלי"ט. עינבל בטדי"ל: ומטיילת. באותו זוג בחלר אבל לא תלא בו לרה"ר כדמפרש לקמן בפרקין (דף נד:) דמיחזי כמאן דאזיל לחינגא: מאי לאו. בסייחים גדולים קאמר דלוארן ארוך ואין להם לער לשוח ולאכול מע"ג הקרקע ותולה להן טרסקל לתענוג וקשיא לשמואל: קטנים. ארכובותיהן גבוהין ולוארן קטן ויש להם לער לשוח ע"ג הקרקע ולאכול: דומים

מרד על זנבה כשהיא עולה על ההרים: מהו ליתן מרדעת. ולא גב' אמר שמואל "והוא שקשורה לו מע"ש אמר רב נחמן מתני' נמי דיקא דקתני אין החמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו היכי דמי אילימא שאינה קשורה לו כלל פשיטא דילמא נפלה ליה ואתי לאתויי אלא לאו שאינה קשורה מע"ש מכלל דרישא שקשורה לו מע"ש ש"מ תניא נמי הכי יחמור יוצא במרדעת בזמן שקשורה לו מע"ש יולא באוכף אע"פ שקשורה לו מע"ש רבז שמעון בן גמליאל אומר אף באוכף בזמן שקשורה לו מע"ש ובלבד שלא יקשור לו מסריכן ובלבד שלא יפשול לו רצועה תחת זנבו בעא מיניה רב אסי בר נתן מר' חייא בר רב אשי מהו ליתן מרדעת על גבי חמור בשבת אמר ליה ימותר א"ל וכי מה בין זה לאוכף אישתיק איתיביה יאוכף שעל גבי חמור לא יטלטלנה בידו אלא מוליכה ומביאה בחצר והוא נופל מאיליו השתא ליטול אמרת לא להניח מיבעיא אמר ליה ר' זירא שבקיה כרביה סבירא ליה דאמר רב חייא בר אשי אמר רב תולין יימרסקל לבהמה בשבת וקל וחומר למרדעת ומה התם דמשום תענוג שרי הכא דמשום צער לא כל שכן שמואל אמר מרדעת מותר המרסקל אסור אזל ר' חייא בר יוסף אמרה לשמעתא דרב קמיה דשמואל א"ל אי הכי אמר אבא לא ידע במילי דשבתא ולא כלום כי סליק ר' זירא אשכחיה לר' בנימין בר יפת דיתיב וקאמר ליה משמיה דר' יוחגן נותנין מרדעת על גבי חמור בשבת א"ל יישר וכן תרגמה אריוך בבבל [©]אריוך מנו שמואל והא רב נמי אמרה אלא שמעיה דהוה מסיים ביה ואין תולין מרסקל בשבת א"ל יישר וכן תרגמה אריוך בבבל דכולי עלמא מיהת מרדעת מותר מאי שנא מאוכף שאני התם דאפשר דנפיל ממילא רב פפא אמר כאן לחממה כאן לצננה לחממה אית לה צערא לצננה לית לה צערא והיינו דאמרי אינשי חמרא אפי' בתקופת תמוז קרירא לה מיתיבי סילא יצא הסום בזגב שועל ולא יבוהרורית שבין עיניו ילא יצא הזב בכים שלו ולא עזים בכים שבדדיהן ולא פרה בחסום שבפיה ולא סייחים במרסקלין שבפיהם לרה"ר ולא בהמה בסנדל שברגליה ולא בקמיע אע"פ שהוא מומחה וזו חומר בבהמה מבאדם אבל יוצא הוא באגד שעל גבי המכה יובקשישין שעל גבי השבר ובשיליא המדולדלת בה יופוקקין לה זוג בצוארה ומטיילת עמו בחצר קתני מיהת ולא סייחין במרסקלים שבפיהם

לרה"ר לרה"ר הוא דלא הא בחצר שפיר דמי

מאי לאו בגדולים ומשום תענוג לא

יבקטנים ומשום צער דיקא נמי דקתני

רהוא שקשורה לו מע"ש. רש"י פי׳ לקמן מי דבקשורה מע"ש הוי מלבוש החמור אבל באינה קשורה מע"ש הוי משאויא ועוד יש לפרש דבאינה קשורה מע"ש מיחזי כמתכוין להולאת המרדעת וה"ר פור"ת פירש דמיחזי כאילו מתכוין להוליך הבהמה למקום רחוקב:

אילימא שאינה קשורה לו כלל פשישא. ולה בעי למפרך דמרישה שמעינן לה דקתני בזמן שהיא קשורה הא אינה קשורה לא דדרך משניות כן גבמסכת ע"ו ודף לה:) אלו דברים אסורין באכילה™ כבשים שדרכן לתתה לתוכן יין כו׳ ובסיפא (שם דף לט:) קתני ואלו מותרים באכילה כו' וכבשים שאין

דרכן לתת כו׳י ובפרק אלו טרפות (חולין דף נד.) קתני אלו כשרות אע"ג דאיכא מינייהו דשמעי' מרישא י וא״ת ונפשוטו מרישאח דבהשורה מערב שבת איירי מדאילטריך למיתני בומן שהיא קשורה "דבלאו הכי הוה ידעי׳ דאיירי בקשורה דאי באינה השורה פשיטא דאסור דילמא נפלה ואתי לאתויי כדקאמר הכא אילימא כו׳ אלא ודאי בומן שקשורה מע״ש האמר וי"ל דמרישא לא תפשוט

לאדרבה ה"א דלהכי תנא בזמן שהיא קשורה לאשמעי׳ דאפי׳ קשורה בשבת דאי לא תנא ליה ה״א דוקא בקשורה לו מע"ש אבל בקשורה בשבת לא קמ"ל להכי דייק מסיפא: מהו ליתן המרדעת ע"ג חמור

בשבת. ואין לאסור משום דאין כלי ניטל אלא לדבר הניטל יי דבהמה חשיבא כדבר הניטל כיון דיכול למושכה ולהוליכה בכל מקוס^י ורב אסי בר נתן דבעי אם אסור אין לפרש משום דמיחזי כרוצה להוליך הבהמה למקום רחוק"א דא"כ היכי דייק דמאן דשרי טרסקל כ״ש מרדעת. יב ואין לפרש נמי דבעי למיסר בחצר אטו רה"ר כדאמר גבי אשה בפ׳ במה אשה (לקמן דף סד:) רגבי בהמה לא גזרו כדתניא בסמוך גבי זוג ומטיילת עמו בחצר אלא נראה לר"י דטעמא משום טרחה דשבת והע"ג דשריה קרלוף בפ"ב דבילה (דף כג.) התם ים לה לער ביותר ח"נ לח שרי חלח

בי"ט אבל בשבת אסור: אוכף שע"ג החמור. וא"מ וימיר האוכף וינור ויחול כדאחר דח׳ ע) כל כחדי

גבי היתה בהמתו טעונה טבל כו' וי"ל דהתם מיירי בשקין שתוכל הבהמה להתקלקל אבל מחמת האוכף לא תוכל הבהמה להתקלקל לכך לא המירו: תולין שרשקל. וא"מ ותאסר משום

דמשתמש בבע"ח כי היכי דאסור להניח נר על גבי דחל בשבת כי משום דמשתמש במחובר וי"ל דהתם מנענע הענפים אבל הכא אינו מנענע הבהמה בכך ורב אסי ברבי נתן דבעי למיסר ⁶⁾ אפסר משום

דילמא אתי להשתמש בבע"ח (ח"י): אריוך. שם מלך כדכתיב אריוך מלך אלסר (בראשית יד) ונקטי׳ טפי משאר מלכים לפי שמובלע נו לשון ארי: דשמעיה דקא מסיים בה בו'. אע"ג דקיי"ל ש כרב באיסורי היינו לגבי שמואל לחודיה אבל הכא ר׳ יוחנן דקי"ל כוותיה לגבי רב קאי כשמואל וברייתא דאוכף נמי קיימא כשמואל למאי דמשני כאן

לחממה כאן לצננה דומתני׳ דאין סכין ומפרכסין לבהמה דמייתי לקמן נמי פליגה חדרב כדפירש בקונטרס: מאי לאו בגדודים ומשום תענוג. וא"ת ומאי קושיא דילמא הכא מיירי בטרסקל שנתלה מע"ש אבל לתלות בשבת אפי׳ בחצר אסור ותירץ דדייק יוו מדנקט רה"ר גבי טרסקל טפי משאר דכולהו נמי ברה"ר איירי אלא נקט רה״ר™ דבחלר מותר בכל ענין:

דומיא

מעיף י: בה ו מיי׳ שם טוש״ע שם בו ז שם סעיף

בג ד מיי׳ שם טוש״ע שם

:טוש"ע שם סעי' ח

בא א ב מיי' פ"ל מהלי שבת הל' י סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שה

סעיף ז: בב ג מיי׳ שם

לעזי רש"י

פייטר"ל. סמלון . [אישקיליט"א]. זוג

מוסף רש"י

יישר. יפה למכלת (לקפון סג:) שפיל קלמכלת (פסחים נג: חולין עה:). ארירך. לשון מלך כמו גול לכיה יהודה, להכי קרי ליה לשמואל אריוך דקי"ל הלכה כשמואל בדינא, (מנחות לח:) או על שם אריוך מלך אלסר (בראשית יד) דהלכתא כותיה בדינא (חולין עו:). ומטיילת עמו בחצר. דליכא מראית העין

רב נסים גאוו

ראיתי פירוש להרבה מן החכמים, מחט נקובה שנגמרה מלאכתה אם ניטל עוקצה טהורה, עוקצה התונבא שלה שהוא פי המחט, או חודיו ההאמקום הנקב, כבר אין לה תקנה ויצאה מתורת כלי ונתיאשו הבעלים ממנה. ולפיכך . שנינו בה טהורה כי מעת כלי וטהורה היא. ואם היתה מחט שאינה נקובה ויש לה מוזט שאינה נקובה דיש לה עוקץ וכבר שיפה אותה ומירקה ואע״פ שעדיין לא ליטול בה את הקוץ הרי היא כתורת כלי וטמאה כמו הנקובה, לפי שהנקובה ראויה לתפירה והיא ראויה להוציא בה את הקוץ. וזו וזו שוין בתורת טומאה כמו שאמרו אבל לענין טומאה . דא ודא אחת היא. וכדומה לו אמרו בתוספתא (ב״ק דכלים פי״אן ואם מתחילה עשאו לכך אפילו פחות מיכן טמא. ובגסטרא אמרו ַמס׳ כלים פ״ב מ״ג] אי זו היא גסטרא כל שניטלו אזניה, גטטוא כל שניטלו אוניה, ואמרו בתוספתא [ב״ק דכלים פ״ג] ואם מתחלה עשאה בלא אזנים נידונית כחבית. ואשר אמרו בין נקובה ובין שאינה נקובה מותר לטלטלה בשבת, ולא אמרו נקובה אלא לענין טומאה בלבד הוא דתירגם אביי אליבא דרבה בגלומי, והוא ברזל חתוך שראויה והוא ברול חתוך שראויה להעשות מחט, והואיל ויש לומר שאם ירצה בעלה לעשותה כלי יכול הוא לעשות כמו שאמרו זימנין דמימליך עלה ומשוי לה כלי מותר לטלטלה בשבת הלי מותר לטלטלה בשבת ונחשוב אותה לענין טלטול ונחשוב אותה לענין טלטול כמו הכלים והיא כמו מחט נקובה לענין שבת, אבל לענין טומאה לא והרי היא בחזקת טהורה עד שיגמור . מלאכתה ותהיה כלי. כמו מתכות הרי הן ככל הכלים אלא שהן טהורין.